

»Lang lebe Ihr Altbau«

Odottelin vuoroani "Spar-kassessa", leverkusenilaisessa pankissa, ja luin seinäjulistaita. Huomioni kiintyi plakaattiin, jossa tarjottiin 7 prosentin lainaa "Altbauhun", se tarkoitti, että pankki halusi tukea sellaisia rakentajia, jotka olivat valmiita kunnostamaan ja/tai saneeraamaan omistamia vanhoja rakennuksia. Tuskin olin kotiutunut Ouluun, kun sain postin mukana Leverkusenista lehtileikkeen otsikoin "Lang lebe Ihr Altbau". Voisi suomentaa, että kauan eläköön Teidän vanha talonne. Marraskuun 9:nneksi päivätty leike on ilmeisesti Leverkusenin "Oulu-lehdestä", paikallislehdestä. Luin kiinnostuneena.

Maakuntapankki, jonka virallisella nimellä ei ole väliä Oulussa, tarjosi vanhojen rakennusten omistajille, asukkaille ja asianharrastajille tilaisuuden saada silloin ja silloin siellä ja siellä maksuttomia neuvoja vanhojen rakennusten uudenaikaistamisessa eli saneeraamisessa, niin kuin suomeksi jo osataan sanoa. Pankki tarjosi mahdollisuuden keskustella sekä arkkitehtien että rahoitusasiantuntijain kanssa. Lisäksi oli pankkiin samanaikaisesti järjestetty näyttely, jossa saattoi saada hyviä virikkeitä ja tutustua erilaisiin ehdotuksiin, miten olisi mahdollista kaunistaa, nykyaikaistaa jne.

Pankki näytti organisoineen neuvonnan niin pitkälle, että se saattoi heti tietokoneen avulla ottaa selville, mikä oli minkinlaisen siinä ja siinä ympäristössä sijaitsevan sen ja sen ikäisen ja tyyppisen rakennuksen arvo, suurin piirtein, tällä hetkellä, ja vastata jopa kysymyksiin, mitä saneeraus suurinpiirtein tulisi maksamaan, edellyttäen tietenkin, että omistajalla oli jo paperille pantuja suunnitelmia. Tämän jälkeen oli sitten jo mahdollista keskustella rahoituksesta, siihen liittyen myös mahdollisuuksista päästä osalliseksi julkisista varoista, verohelpoituksista jne.

Kotiuduttuani totesin kohta, että Kaltio-lehdellä oli menossa painoon numero, jossa oli varattu monta aukeamaa asialle, joka sisältyy sanoihin "Vanhassa vara parempi". Nyt tuo numero, Kaltio 6/77, on ilmestynyt. Lainaamani sanat ovat otsikkosanoina pääkirjoituksessa, jonka on kirjoittanut professori Esko Järventaus.

Ei suojeltavan kohteen, rakennuksen, tarvitse välttämättä olla harvinainen monumentti tai rakennustaiteen muistomerkki, sanoo Järventaus. Esimerkiksi vanhojen rakennusten useinkin huomattavan suurena säilynyt käyttöarvo on riittävä syy, jonka takia luovutaan purkamisesta ja laaditaan asiallinen saneeraus suunnitelma. Hinta riippuu siitä, mitä ja miten tehdään. Järventaus varoittaa suomalaisille tyypillisestä suurellisuudesta, mielettömästä väliseinien repimisestä, loistokkuuden tavoittelusta, kun halutaan vieraankin näkevän, että "ei meillä kitsastella". Taitaa olla totta, onhan noita nähty.

Pääkirjoitukseen ja tämänkertaiseen teemaani liittyvät myös arkkitehti Jorma Huuskon artikkeli "Omalaatuinen ympäristö" ja arkkitehtien Auli Stenbäckin ja Kari Honkarinnan yhteistyönä "Vanhaa ja uutta maaseudun maisemassa", molemmissa myös hyvä kuvitus. Molemmissa artikkeleissa myös vastataan "leverkusenilaisiin" kysymyksiin. Stenbäck & Honkarinta varoittavat liiallisesta "tee se itse" saneeraamisesta. Lähtökohta on se, että me tavalliset talokkaat tai muut asujat emme ole asiantuntijoita. Muistuu mieleen, miten omassa tyylihistoriallisesti merkittäväksi luokitellussa kotitalossani aikoja sitten uusittiin ikkunat keneltäkään julkisivuasiantuntijalta neuvoa kysymättä (eikä ainakaan silloinen julkisivulautakunta älähtänyt) ja moniaita vuosia sitten sisäovet. Ei yritettykään kysellä, olisiko ollut mahdollista tilata puusepältä mittojen mukaan tyylikäs peiliövi, väitettiin, ettei sellaisia olisi ollut saatavissakaan. Arkkitehti oli kyllä nimekäs, mutta kun hänet oli jo kerran pantu sanomaan "kyllä", tehtiin asiasta arvattavasti arvovaltakysymys.

Kirjoittajapari S. & H. puhuu tosin nimenomaan maaseudun omistajille ja rakentajille, toteaa, miten huonosti nykyiset standarditarvikkeet soveltuvat alkuperäiseen maaseuturakennukseen, ikkunat esimerkiksi. On pakko kääntyä pienen yksityisen puuseppäverstaan puoleen, sellainen ottaa vastaan mittatilauksia, ja sellaisia onneksi vielä on vähän joka puolella.

Oululaisiin esimerkkitapauksiin tällä kertaa enemmän kajoamatta kehotan vain lukemaan.

Panu